

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z
O PROGLAŠENJU ZAKONA
O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O OPERATIVNOJ I
STRATEŠKOJ SARADNJI IZMEĐU CRNE GORE I
EVROPSKE POLICIJSKE KANCELARIJE

Proglašavam **Zakon o potvrđivanju Sporazuma o operativnoj i strateškoj saradnji između Crne Gore i Evropske policijske kancelarije**, koji je donijela Skupština Crne Gore 25. saziva, na sjednici prvog vanrednog zasijedanja u 2015. godini, dana 26. februara 2015. godine.

Broj: 01-235/2
Podgorica, 03.03.2015.

PREDSJEDNIK CRNE GORE
Filip Vujanović

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva na prvoj šednici vanrednog zasijedanja u 2015. godini, dana 26. februara 2015. godine, donijela je

ZAKON
O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O OPERATIVNOJ I STRATEŠKOJ SARADNJI
IZMEĐU CRNE GORE I EVROPSKE POLICIJSKE KANCELARIJE

Član 1

Potvrđuje se Sporazum o operativnoj i strateškoj saradnji između Crne Gore i Evropske policijske kancelarije, potpisan u Hagu 29. septembra 2014. godine, u originalu na crnogorskom i engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na crnogorskom i engleskom jeziku, glasi:

Sporazum
o operativnoj i strateškoj saradnji
između Crne Gore i Evropske policijske kancelarije

Crna Gora

i

Evropska policijska kancelarija (u daljem tekstu "ugovorne strane"),

Svjesne ozbiljnih problema koji proističu iz međunarodnog organizovanog kriminala, naročito terorizma, i drugih teških oblika kriminala,

Uzimajući u obzir da je Upravni odbor Europolu, nakon uključivanja Crne Gore u odluku Savjeta od 30. novembra 2009. godine kojom se utvrđuje spisak trećih zemalja i organizacija sa kojima Europol zaključuje sporazume, ovlastio Evropsku policijsku kancelariju (u daljem tekstu: "Europol") da započne pregovore o sporazumu o saradnji sa Crnom Gorom dana 9. oktobra 2013. godine,

Uzimajući u obzir da je Savjet Evropske unije 16. juna 2014. godine dao ovlašćenje Europolu da sklopi ovaj sporazum između Crne Gore i Europolu,

Poštujući Europolove obaveze definisane Poveljom o osnovnim pravima Evropske unije,

sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1 Svrha

Svrha ovog sporazuma je uspostavljanje saradnje između Europolu i Crne Gore kako bi se pružila podrška državama članicama Evropske unije i Crnoj Gori u sprječavanju i borbi protiv organizovanog kriminala, terorizma i ostalih oblika međunarodnog kriminala u oblastima kriminaliteta navedenim u članu 3, naročito kroz razmjenu informacija između Europolu i Crne Gore.

Član 2 Značenja izraza

U smislu ovog sporazuma:

- a) "Odluka Savjeta o Europolu" znači Odluka Savjeta od 6. aprila 2009. godine o osnivanju Evropske policijske kancelarije (Europol), OJ L 121, 15. 05. 2009. godine;
- b) "podaci o ličnosti" znači svi podaci o fizičkom licu čiji je identitet utvrđen ili ga je moguće utvrditi: lice čiji je identitet moguće utvrditi je lice čiji se identitet može utvrditi neposredno ili posredno, posebno pomoću identifikacionog broja ili jednog odnosno više faktora koji su svojstveni njegovom fizičkom, fiziološkom, mentalnom, ekonomskom, kulturnom ili socijalnom identitetu;
- c) "obrada podataka o ličnosti" (u daljem tekstu "obrada") znači bilo koji postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na podacima o ličnosti, bez obzira na to obavljaju li se automatskim sredstvima ili ne, kao što su prikupljanje, zapisivanje, organizovanje, pohranjivanje, prilagođavanje ili mijenjanje, preuzimanje, proučavanje, korišćenje, objelodanjivanje slanjem, distribucija podataka ili stavljanje na raspolaganje na kakav drugi način, udruživanje ili kombinovanje, blokiranje, brisanje ili uništavanje podataka;
- d) "informacije" znači podaci o ličnosti ili nelični podaci.

Poglavlje I - Predmet

Član 3 Oblasti kriminaliteta

1. Saradnja definisana ovim sporazumom odnosi se na sve oblasti kriminaliteta koje obuhvata mandat Europolu pobrojane u aneksu 1, uključujući povezana krivična djela.
2. Povezana krivična djela su krivična djela učinjena u cilju sticanja sredstava za izvršenje krivičnih djela iz stava 1, krivična djela učinjena u cilju omogućavanja ili izvršenja krivičnih djela iz stava 1 i krivična djela učinjena sa ciljem da se obezbijedi nekažnjavanje krivičnih djela iz stava 1.
3. Ukoliko se na bilo koji način promijeni mandat Europolu definisan aneksom 1, Europol će, u pisanom obliku, od dana kada izmjena njegovog mandata stupi na snagu, dostaviti Crnoj Gori pisanim putem predlog za proširenje oblasti primjene ovog sporazuma u vezi sa novim mandatom, u skladu sa članom 25.

Član 4 Oblasti saradnje

Saradnja može, pored razmjene informacija, u skladu sa poslovima Europolu navedenim u Odluci Savjeta o Europolu, naročito obuhvatiti razmjenu stručnog znanja, opštih izvještaja o stanju, rezultata strateških analiza, informacija o procedurama kriminalističkih istraga, informacija o metodama sprječavanja kriminala, učešće u obukama, kao i savjetovanje i pružanje podrške u pojedinačnim kriminalističkim istragama.

Član 5 Odnos sa drugim međunarodnim instrumentima

Ovaj sporazum ne dovodi u pitanje, niti na drugi način utiče na pravne odredbe u vezi sa razmjenom informacija predviđene bilo kojim Ugovorom o međunarodnoj pravnoj pomoći, bilo kojim drugim sporazumima ili aranžmanima o saradnji, ili postojećom saradnjom u oblasti sprovođenja zakona u vezi sa razmjenom informacija između Crne Gore i bilo koje države članice Evropske unije.

Poglavlje II – Način ostvarivanja saradnje

Član 6 Nacionalna kontakt tačka

1. Crna Gora određuje nacionalnu kontakt tačku kao centralnu kontakt tačku između Europolu i drugih nadležnih organa Crne Gore.
2. Razmjena informacija između Europolu i Crne Gore definisana ovim Sporazumom odvija se između Europolu i nacionalne kontakt tačke. Međutim, to ne sprječava direktne razmjene informacija između Europolu i nadležnih organa iz člana 7, ako obje ugovorne strane to smatraju potrebnim. Kopija informacija razmijenjenih putem takvog kontakta dostavlja se i nacionalnoj kontakt tački.
3. Nacionalna kontakt tačka je takođe centralna kontakt tačka u smislu pregleda, ispravke i/ili brisanja podataka o ličnosti navedenih u članu 14.
4. Nacionalna kontakt tačka je takođe centralna kontakt tačka za slanje podataka o ličnosti Europolu od pravnih lica osnovanih u Crnoj Gori, kao i informacija od privatnih lica koja su nastanjena u Crnoj Gori.
5. Crna Gora obezbjeđuje nacionalnoj kontakt tački mogućnost razmjene informacija na 24-satnoj osnovi. Nacionalna kontakt tačka osigurava da se informacije razmjenjuju bez odlaganja sa nadležnim organima navedenim u članu 7.
6. Nacionalna kontakt tačka za Crnu Goru je određena u aneksu 2.

Član 7 Nadležni organi

1. Nadležni organi su svi državni organi u Crnoj Gori odgovorni prema nacionalnom zakonodavstvu za sprječavanje i borbu protiv krivičnih djela. Isti su navedeni u aneksu 2 ovog sporazuma.

2. Ne dovodeći u pitanje član 11, slanje informacija od Europolu Crnoj Gori i slanje informacija unutar Crne Gore je ograničeno na navedene nadležne organe.

Član 8 Konsultacije i bliža saradnja

1. Ugovorne strane su saglasne da je za nastavak saradnje i njeno unaprijeđivanje, kao i praćenje primjene odredaba ovog sporazuma, redovna razmjena informacija, kada za njom postoji potreba, njen sastavni dio. To se posebno odnosi na sljedeće:
 - a. Sastanci na visokom nivou između Europolu i nadležnih organa Crne Gore održavaju se redovno, kako bi se raspravila pitanja vezana za ovaj sporazum i saradnju uopšteno.
 - b. Predstavnik nacionalne kontakt tačke i Europolu redovno se međusobno konsultuju o pitanjima politike i stvari od zajedničkog interesa u svrhu ostvarivanja svojih ciljeva i koordinacije svojih aktivnosti.
 - c. Predstavnik nacionalne kontakt tačke može biti pozvan da prisustvuje sastancima rukovodilaca nacionalnih jedinica Europolu.
2. Kada je to potrebno, organizuju se konsultacije na potrebnom nivou između predstavnika nadležnih organa Crne Gore i Europolu, koji su odgovorni za oblasti kriminaliteta na koje se ovaj sporazum primjenjuje, radi usaglašavanja najefikasnijeg načina za organizovanje svojih konkretnih aktivnosti.

Član 9 Oficiri za vezu

1. Ugovorne strane su saglasne da unaprijede saradnju predviđenu ovim sporazumom postavljanjem jednog ili više oficira za vezu Crne Gore. Europol može po svom nahođenju, takođe razmotriti postavljanje jednog ili više oficira za vezu u Crnoj Gori.
2. Poslovi, prava i obaveze oficira za vezu, njihov broj, kao i odnosni troškovi, regulišu se razmjenom nota.
3. Organ koji postavlja oficira za vezu obezbjeđuje svojim oficirima za vezu, brzi, i kada je to tehnički izvodljivo, direktni pristup podacima pohranjenim u nacionalnim bazama podataka koje su im potrebne za izvršavanje zadataka.
4. Europol, u mjeri mogućeg, pomaže Crnoj Gori u vezi sa zaključivanjem sporazuma sa Kraljevinom Holandijom o privilegijama i imunitetima koje uživaju oficiri za vezu koje je postavila Crna Gora. Na teritoriji Crne Gore, oficir za vezu Europolu uživa iste privilegije i imunitete kao one koje Crna Gora dodjeljuje članovima, sa istim zvanjem, osoblja diplomatskih misija sa sjedištem u Crnoj Gori.

Poglavlje III – Razmjena informacija

Član 10 Opšte odredbe

1. Razmjena informacija između ugovornih strana vrši se samo u svrhu i u skladu sa odredbama ovog sporazuma.

2. Slanje podataka o ličnosti i klasifikovanih informacija od Europol mora biti neophodno u pojedinačnim slučajevima u svrhu sprječavanja ili suzbijanja krivičnih djela navedenih u članu 3.
3. Ugovorne strane jedna drugoj obezbjeđuju samo informacije koje su sakupljene, pohranjene i dostavljene u skladu sa njihovim pravnim okvirom i koje nisu pribavljene očiglednim kršenjem ljudskih prava. U ovom kontekstu, Europol je posebno obavezan članom 20, stav 4 Odluke Savjeta od 30. novembra 2009. godine o usvajanju pravila o implementaciji kojima se uređuju odnosi Euopola sa partnerima, uključujući razmjenu podataka o ličnosti i klasifikovanih informacija.
4. Pojedinici imaju pravo pristupa informacijama koje se odnose na njih a koje su dostavljene na osnovu ovog sporazuma, i pravo da se te informacije provjere, isprave ili izbrišu. U slučajevima kada se to pravo ostvaruje, ugovorna strana koja je poslala informacije se konsultuje prije donošenja konačne odluke o takvoj vrsti zahtjeva.
5. Zahtjevi za javni pristup informacijama koje su dostavljene na osnovu ovog sporazuma dostavljaju se u najkraćem mogućem roku ugovornoj strani koja je poslala informacije kako bi ista dala mišljenje o tome. Te informacije se ne objavljuju u slučaju da se tome protivi ugovorna strana koja je poslala informacije.

Član 11 **Slanje podataka o ličnosti**

1. Zahtjevi ugovorne strane za dostavljanje podataka o ličnosti moraju biti propraćeni navođenjem svrhe i razloga za isto.
2. U slučaju da nema navođenja iz stava 1, ugovornim stranama nije dozvoljeno dostavljanje podataka o ličnosti.
3. Ugovorne strane, u trenutku dostavljanja podataka o ličnosti ili prije, navode svrhu u koju su podaci dostavljeni i sva ograničenja njihovog korišćenja, brisanja ili uništavanja, uključujući i eventualna ograničenja pristupa u opštem ili posebnom smislu. Kada potreba za takvim ograničenjima postane očigledna nakon dostave podataka, ugovorne strane se obavještavaju o takvim ograničenjima u kasnijoj fazi.
4. Ugovorne strane utvrđuju bez nepotrebnog odlaganja, najkasnije do šest mjeseci od prijema, da li su i u kojoj mjeri dostavljeni podaci o ličnosti neophodni za svrhu za koju su dostavljeni i o tome obavještavaju stranu koja ih je poslala. Podaci o ličnosti se moraju brisati kada podaci nijesu neophodni za svrhu za koju su dostavljeni.
5. Ugovornim stranama je dozvoljeno da prenose podatke o ličnosti koji otkrivaju rasno ili etničko porijeklo, politička mišljenja ili religiozna ili filozofska uvjerenja, ili članstvo u sindikatima i podatke o zdravlju lica ili seksualnom životu samo ako su izričito neophodni.
6. Europol vodi evidenciju o svim dostavljenim podacima o ličnosti na osnovu ovog člana i o razlozima za njihovo dostavljanje.

Član 12

Korišćenje informacija

1. Informacije koje su dostavljene za neku svrhu mogu se koristiti samo u svrhu zbog koje su poslate i ugovorne strane moraju poštovati bilo koje ograničenje njihove upotrebe, brisanje ili uništavanje, uključujući moguća ograničenja pristupa u opštem ili posebnom smislu.
2. Upotrebu informacija za svrhu različitu od one zbog kojih su informacije poslate mora odobriti ugovorna strana koja je poslala informacije.

Član 13

Dalje slanje primljenih informacija

1. Dalje slanje informacija koje primi Crna Gora ograničava se na nadležne organe Crne Gore navedene u članu 7 i odvija se u skladu sa istim uslovima koji se primjenjuju na prvobitno slanje. Za svako dalje slanje, uključujući slanje informacija trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, saglasnost daje Europol.
2. Dalje slanje informacija koje primi Europol ograničava se na organe u državama članicama Evropske unije odgovorne za sprječavanje i suzbijanje krivičnih djela i odvija se u skladu sa istim uslovima koja se primjenjuju na prvobitno slanje. Za svako dalje slanje, uključujući trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, saglasnost mora dati Crna Gora.

Član 14

Čuvanje, pregled, ispravka i brisanje podataka o ličnosti

1. Ugovorne strane zadržavaju podatke o ličnosti samo dok je to potrebno radi svrhe zbog koje su dostavljeni. Potreba za nastavkom čuvanja se razmatra najkasnije tri godine nakon slanja. Tokom pregleda, ugovorne strane mogu odlučiti da nastave sa čuvanjem podataka do sljedećeg pregleda koji se vrši nakon isteka naredne tri godine, ako je to i dalje neophodno za obavljanje njihovih poslova. Ako nije donešena odluka o nastavku čuvanja podataka, ti podaci se automatski brišu.
2. U slučaju da ugovorna strana ima razloga da vjeruje da su podaci o ličnosti koje je ranije dostavila neispravni, netačni, neažurni ili da nijesu trebali da se dostave, ista obavještava drugu stranu koja ispravlja ili briše podatke o ličnosti i o tome dostavlja obavještenje.
3. U slučaju da ugovorna strana ima razloga da vjeruje da su podaci o ličnosti koje je ranije primila neispravni, netačni, neažurni ili da nijesu trebali da se dostave, ista obavještava drugu stranu koja će izraziti svoj stav po tom pitanju.
4. U slučaju da Europol bude obaviješten o ispravci ili brisanju podataka dobijenih od Crne Gore, Europol ipak može odlučiti da ne briše informacije ako, na osnovu informacija u svojim fajlovima koje su obimnije od onih koje Crna Gora posjeduje, ima dodatnu potrebu da obradi te informacije. Europol obavještava Crnu Goru o nastavku čuvanja takvih informacija.

Član 15

Procjena izvora i informacija

1. Kada ugovorne strane dostavljaju informacije na osnovu ovog sporazuma, izvor informacija se navodi, u mjeri mogućeg, na osnovu sljedećih kriterijuma:
 - a. kad se ne sumnja u vjerodostojnost, pouzdanost i stručnost izvora ili kad informacije dostavlja izvor koji se u prošlosti pokazao pouzdanim u svim slučajevima;
 - b. izvor čije su se informacije u većini slučajeva pokazale pouzdanima;
 - c. izvor čije su se informacije u većini slučajeva pokazale nepouzdanima;
 - d. pouzdanost izvora ne može se procijeniti.
2. Kada ugovorne strane dostavljaju informacije na osnovu ovog sporazuma, pouzdanost informacija se navodi, u mjeri mogućeg, na osnovu sljedećih kriterijuma:
 1. informacije čija se tačnost ne dovodi u pitanje;
 2. informacije koje su izvoru lično poznate, ali nisu lično poznate službenom licu koje ih prosljeđuje;
 3. informacije koje nisu izvoru lično poznate, ali su potkrijepljene drugim informacijama koje su već evidentirane;
 4. informacije koje izvoru nisu lično poznate i koje se ne mogu potkrijepiti.
3. Ukoliko bilo koja od ugovornih strana, na osnovu informacija koje već posjeduje, dođe do zaključka da procjena informacija koju je dostavila druga ugovorna strana zahtijeva ispravku, o tome će obavijestiti drugu stranu i pokušati dogovoriti izmjenu procjene. Nijedna ugovorna strana ne mijenja procjenu primljenih informacija bez takvog dogovora.
4. Ako ugovorna strana dobije informaciju bez procjene, pokušaće koliko je to moguće, i uz saglasnost strane koja je poslala informaciju, da procijeni pouzdanost izvora ili informacije na osnovu informacija koje već posjeduje.
5. Ugovorne strane se mogu uopšteno dogovoriti o procjeni posebnih vrsta informacija i posebnih izvora, koji se navode u Memorandumu o razumijevanju između Crne Gore i Europola. Ako su informacije dostavljene na osnovu takvih opštih sporazuma, to se navodi uz te informacije.
6. Ako se ne može izvršiti pouzdana procjena ili ne postoji neki uopšteno sporazum, te informacije se procijenjuju kao u stavu 1 (X) i stavu 2 (4).

Član 16

Bezbjednost podataka

Ugovorne strane osiguravaju da razmijenjene ili primljene informacije budu zaštićene putem tehničkih ili organizacionih mjera. Takve mjere su jedino neophodne kada je napor potreban za iste srazmjernom cilju koji treba da ostvare u smislu zaštite, i razrađuju se da bi se:

- 1) odbio neovlašćenim licima pristup opremi za obradu podataka koja se koristi za obradu podataka o ličnosti (kontrola pristupa opremi),
- 2) spriječilo neovlašćeno čitanje, kopiranje, izmjena ili uklanjanje medija za smještaj podataka (kontrola medija za smještaj podataka),
- 3) spriječio neovlašćeni unos podataka o ličnosti i neovlašćena kontrola, izmjena ili brisanje sačuvanih podataka o ličnosti (kontrola čuvanja),

- 4) spriječilo korišćenje sistema za automatsku obradu podataka od strane neovlašćenih lica koja koriste opremu za prenos podataka (kontrola korisnika),
- 5) osiguralo da lica ovlašćena za upotrebu sistema za automatsku obradu podataka imaju pristup samo podacima o ličnosti na koje se odnosi njihovo ovlašćenje za pristup (kontrola pristupa podacima),
- 6) osigurale mogućnosti da se provjeri ili utvrdi kojim organima podaci o ličnosti mogu biti ili su bili dostavljeni upotrebom komunikacione opreme za prenos podataka (kontrola komunikacije),
- 7) osigurale mogućnosti da se provjeri ili utvrdi koji podaci o ličnosti su unešeni u sisteme za automatsku obradu podataka, kao i kada i ko je unio podatke o ličnosti (kontrola unosa),
- 8) spriječilo neovlašćeno čitanje, kopiranje, izmjena ili brisanje podataka o ličnosti tokom prenosa podataka o ličnosti ili tokom transporta medija za smještaj podataka (kontrola transporta),
- 9) osiguralo da instalirani sistemi mogu, u slučaju prekida, da se odmah obnove (oporavak),
- 10) osiguralo da funkcije sistema rade bez greške, da se greške u radu odmah prijavljuju (pouzdanost) i da sačuvani podaci o ličnosti ne mogu biti oštećeni zbog greški sistema (integritet).

Poglavlje IV – Ostali oblici saradnje

Član 17

Pridruživanje analitičkim grupama

1. Europol može pozvati eksperte iz Crne Gore da se pridruže aktivnostima analitičke grupe i, da u skladu sa uslovima iz člana 14, stav 8 Odluke Savjeta o Europolu, u tu svrhu zaključi sporazum o pridruživanju.
2. Sporazumi o pridruživanju posebno dozvoljavaju pridruženim ekspertima da:
 - a. prisustvuju sastancima analitičkih grupa, i
 - b. dobijaju obavještenja od Europola, na osnovu zahtjeva, o razvoju odnosnog analitičkog radnog fajla, i
 - c. dobiju rezultate analize koja se odnosi na Crnu Goru, poštujući uslove iz članova 19, st. 2 i 24, stav 1 Odluke o Europolu, i u skladu sa odredbama ovog sporazuma.

Član 18

Učešće u zajedničkim istražnim timovima

Crna Gora i Europol pružaju podršku jedna drugoj u cilju lakšeg osnivanja i rada zajedničkih istražnih timova.

Poglavlje V – Povjerljivost informacija

Član 19

Svaka ugovorna strana:

1. štiti i čuva neklasifikovane informacije u skladu sa ovim sporazumom i Memorandumom o razumijevanju iz člana 20, sa izuzetkom informacija koje su

izričito označene ili lako prepoznatljive kao javne informacije, putem raznih mjera uključujući obavezu diskrecije i povjerljivosti, ograničavanjem pristupa na ovlašteno osoblje i opštim tehničkim i proceduralnim mjerama;

2. štiti i čuva klasifikovane informacije koje su predmet ovog sporazuma i Memoranduma o razumijevanju iz člana 20;
3. osigurava postojanje bezbjednosne organizacije, okvira i mjera. Ugovorne strane međusobno prihvataju i primjenjuju osnovna načela i minimalne standarde implementirane u njihovim bezbjednosnim sistemima i procedurama kako bi se osigurao najmanje ekvivalentni nivo zaštite za klasifikovane informacije koje su predmet ovog sporazuma;
4. osigurava da prostorije gdje se čuvaju informacije koje su predmet ovog sporazuma, imaju odgovarajući nivo fizičke zaštite u skladu sa zakonodavnim okvirom odnosne ugovorne strane;
5. osigurava da pristup i posjedovanje informacija budu ograničeni na ona lica koja zbog svojih zaduženja ili obaveza treba da budu upoznata sa tim informacijama ili da rukuju sa njima;
6. osigurava da sva lica koja u vršenju službenih zadataka zahtijevaju pristup ili čija zaduženja ili funkcije im mogu omogućiti pristup klasifikovanim informacijama podliježu osnovnoj bezbjednosnoj provjeri u skladu sa odnosnim zakonskim okvirom ugovorne strane;
7. je odgovorna za izbor odgovarajućeg stepena tajnosti za informacije koje dostavlja drugoj strani;
8. osigurava da klasifikovane informacije koje su predmet ovog sporazuma zadržavaju stepen tajnosti koji im je dodijelila ugovorna strana od koje potiču. Ugovorna strana koja prima informacije štiti i čuva klasifikovane informacije u skladu sa njenim zakonskim okvirom za zaštitu klasifikovanih informacija, zadržavajući ekvivalentni stepen tajnosti;
9. bez pisane saglasnosti pošiljaoca ne koristi ili dozvoljava upotrebu klasifikovanih informacija koje su predmet ovog sporazuma, osim za potrebe i u okviru ograničenja navedenih od ugovorne strane ili u ime pošiljaoca;
10. ne objelodanjuje ili dozvoljava objelodanjivanje klasifikovanih informacija koje su predmet ovog sporazuma trećim ugovornim stranama bez prethodne pisane saglasnosti pošiljaoca.

Član 20

Memorandum o razumijevanju o tajnosti i sigurnosti informacija

Zaštita informacija koje se razmjenjuju između ugovornih strana uređena je Memorandumom o razumijevanju o tajnosti i sigurnosti informacija koji je usaglašen između ugovornih strana sprovođenjem načela navedenih u ovom Poglavlju. Takav Memorandum naročito obuhvata odredbe o bezbjednosnoj organizaciji ugovornih strana, obrazovanju i obukama, standardima bezbjednosnih provjera, tabelu ekvivalenata, rukovanju sa klasifikovanim informacijama i vrijednostima sigurnosti informacija. Razmjena klasifikovanih informacija uslovljena je zaključivanjem Memoranduma o razumijevanju o tajnosti i sigurnosti informacija.

Poglavlje VI – Sporovi i odgovornost

Član 21 Odgovornost

1. Ugovorne strane su, u skladu sa njihovim pravnim okvirima, odgovorne za svaku štetu nanесenu pojedincu, a koja je rezultat pravnih ili činjeničnih grešaka u razmijenjenim informacijama. Kako bi izbjegla svoju odgovornost na osnovu sopstvenog pravnog okvira u odnosu na оštećenu stranku, nijedna ugovorna strana ne može izjaviti da je druga ugovorna strana poslala netačne informacije.
2. Ako su te pravne ili činjenične greške rezultat greškom dostavljenih informacija ili propuštanja druge ugovorne strane da vrši svoje obaveze, oni su obavezni da, na zahtjev, isplate bilo koji iznos plativ kao naknadu štete u skladu sa gornjim stavom 1, osim ako je druga ugovorna strana koristila informaciju protivno ovom sporazumu.
3. Ugovorne strane ne zahtijevaju jedna od druge da plate kaznenu оdštetu ili nekompenzacionu оdštetu na osnovu gore navedenih st. 2 i 3.

Član 22 Rješavanje sporova

1. Svaki spor koji može nastati u odnosu na tumačenje ili primjenu ovog sporazuma rješava se konsultacijama i pregovorima između predstavnika ugovornih strana.
2. U slučaju da jedna od ugovornih strana izvrši teško kršenje одredaba ovog sporazuma, ili ugovorna strana smatra da bi moglo doći do takvog kršenja u bliskoj budućnosti, svaka ugovorna strana može privremeno обustaviti primjenu ovog sporazuma, do primjene stava 1. Obaveze ugovornih strana koje proističu iz ovog sporazuma ipak ostaju na snazi.

Poglavlje VII – Završne одredbe

Član 23 Bezbjedna komunikaciona veza

1. Uspostavljanje, sprovođenje i funkcionisanje bezbjedne komunikacione veze za razmjenu informacija između Europolа i Crne Gore regulisano je Memorandumom o razumijevanju koji su ugovorne strane usaglasile.
2. Troškove uspostavljanja bezbjedne komunikacione veze snosi Europol, dok mjesečne tekuće troškove dijele ugovorne strane u skladu sa udjelima koji su određeni u Memorandumu o razumijevanju.
3. Ne dovodeći u pitanje član 21, ugovorna strana je odgovorna za štetu koju nanese drugoj strani usljed protivpravnih radnji u vezi sa uspostavljanjem, sprovođenjem ili funkcionisanjem bezbjedne komunikacione veze.
4. Svaki spor između ugovornih strana u vezi sa tumačenjem ili primjenom одredbi o uspostavljanju, sprovođenju i funkcionisanju bezbjedne komunikacione veze rješava se u skladu sa članom 22.

Član 24 Troškovi

Svaka ugovorna strana snosi svoje troškove koji nastaju tokom sprovođenja ovog sporazuma, osim ako nije drugačije navedeno u ovom sporazumu.

Član 25 Izmjene i dopune

1. Ovaj sporazum se može izmijeniti i dopuniti u pisanom obliku u svakom trenutku, uz uzajamnu saglasnost ugovornih strana. Sve izmjene i dopune odobrava Savjet Evropske unije.
2. Aneksi ovog sporazuma kao i odredbe člana 3, stav 3 mogu se izmijeniti razmjenom nota između ugovornih strana.
3. Za Europol, ne dovodeći u pitanje stav 1, izmjene i dopune aneksa ovog sporazuma mogu se usaglasiti bez odobrenja Savjeta Evropske unije. Za Crnu Goru, izmjene i dopune aneksa ovog sporazuma mogu se usaglasiti bez odobrenja Skupštine Crne Gore.
4. Strane stupaju u konsultacije u vezi sa izmjenom ovog sporazuma ili njegovih aneksa na zahtjev bilo koje ugovorne strane.

Član 26 Stupanje na snagu i važenje

Ovaj sporazum stupa na snagu na dan kada Europol u pisanom obliku obavijesti Crnu Goru diplomatskim putem, da je primio i prihvatio obavještenje Crne Gore o završetku internog procesa ratifikacije.

Član 27 Raskid Sporazuma o strateškoj saradnji

Sporazum o strateškoj saradnji potpisan između Crne Gore i Europa 19. septembra 2008. godine prestaje da važi stupanjem na snagu ovog sporazuma. Uslovi koji se primjenjuju na, kao i važenje, informacija razmijenjenih na osnovu Strateškog sporazuma, ostaju na snazi.

Član 28 Raskid ovog sporazuma

1. Ovaj sporazum može raskinuti bilo koja ugovorna strana tako što će poslati pisano obavještenje tri mjeseca prije raskida.
2. U slučaju raskida, ugovorne strane se dogovaraju o daljem korišćenju i čuvanju informacija koje su već razmijenile. Ukoliko ne postignu dogovor, ugovorne strane imaju pravo da traže da se informacije koje su prosljedile unište ili vrate strani koja ih je poslala.
3. Ne dovodeći u pitanje stav 1, uslovi koji se primjenjuju na razmijenjene informacije nastavljaju da važe.

Sačinjeno u Hagu, dana 29. septembra 2014. godine, u dva primjerka na crnogorskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna.

Za **Crnu Goru**

Raško Konjević, s.r.
Ministar unutrašnjih poslova

Za **Evropsku policijsku kancelariju**

Rob Wainwright, s.r.
Direktor

Prilog I – Oblasti kriminaliteta

Nadležnosti Europolu obuhvataju organizovani kriminal, terorizam i ostale oblike teškog kriminala, koji su navedeni u daljem tekstu, i koji utiču na dvije ili više država članica u toj mjeri da je potreban zajednički pristup država članica zbog obima, značaja i posljedica krivičnih djela.

Ostali oblici gore navedenog teškog kriminala su:

- trgovina opojnim drogama,
- pranje novca,
- krivična djela u vezi sa nuklearnim i radioaktivnim supstancama,
- krijumčarenje imigranata,
- trgovina ljudima,
- krivična djela u vezi sa motornim vozilima,
- ubistvo, nanošenje teške tjelesne povrede,
- trgovina ljudskim organima i tkivima,
- otmica, povreda slobode kretanja i uzimanje talaca,
- rasizam i ksenofobija,
- organizovana razbojnička krađa,
- nezakonita trgovina kulturnim dobrima, uključujući antikvitete i umjetnička djela,
- obmana i prevara,
- reketiranje i iznuda,
- falsifikovanje i piraterija,
- falsifikovanje administrativnih dokumenata i trgovina istima,
- falsifikovanje novca i sredstava plaćanja,
- kompjuterski kriminal,
- korupcija,
- nezakonita trgovina oružjem, municijom i eksplozivima,
- nezakonita trgovina ugroženim životinjskim vrstama,
- nezakonita trgovina ugroženim biljnim vrstama i sortama,
- krivična djela protiv životne sredine,
- nezakonita trgovina hormonskim supstancama i ostalim stimulansima rasta.

U vezi sa navedenim oblicima kriminala, za potrebe ovog sporazuma:

(a) 'krivična djela u vezi sa nuklearnim i radioaktivnim supstancama' znači krivična djela pobrojana u članu 7, stav 1 Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala, potpisana u Beču i Njujorku 3. marta 1980.godine, i u vezi sa nuklearnim i/ili radioaktivnim materijalima definisanim članom 197 Ugovora o osnivanju Evropske atomske zajednice i u Direktivi Savjeta 96/29/Euratom od 13. maja 1996.god. o osnovnim sigurnosnim normama za zaštitu zdravlja profesionalno izloženih lica i stanovništva od opasnosti jonizirajućeg zračenja¹;

¹ Sl. list br. L 159, 29.06.1996, str.1.

(b) 'krijumčarenje imigranata' znači aktivnosti usmjerene ka namjernom pomaganju, u cilju sticanja finansijske dobiti, ulaska, boravka ili zapošljavanja na teritoriji država članica, suprotno pravilima i uslovima koji se primjenjuju u državama članicama;

(c) 'trgovina ljudima' znači vrbovanje, prevoženje, prebacivanje, sakrivanje ili prihvatanje ljudi, pod prijetnjom, prisilom, ili nekim drugim oblikom prinude, otmicom, prevarom, obmanom, zloupotrebom ovlaštenja ili situacije ranjivosti, ili davanjem ili primanjem novca ili neke druge povlastice da bi se došlo do pristanka osobe koja kontroliše neku drugu osobu, u svrhu eksploatacije. Eksploatacija minimalno uključuje korišćenje drugih osoba u prostituciji ili druge oblike seksualne eksploatacije, proizvodnju, prodaju ili distribuciju dječije pornografije, prisilan rad ili usluge, ropstvo ili postupke slične ropstvu, položaj ropске zavisnosti ili uklanjanje organa;

(d) 'krivična djela u vezi sa motornim vozilima' znači krađu ili nezakonito prisvajanje motornih vozila, kamiona, poluprikolica, tovara kamiona ili polu-prikolica, autobusa, motora, prikolica za stanovanje i poljoprivrednih vozila, radnih vozila i rezervnih djelova za takva vozila, i primanje ili čuvanje takvih predmeta;

(e) 'pranje novca' znači krivična djela pobrojana u članu 6, stavovi 1 do 3 Konvencije Savjeta Evrope o pranju novca, potrazi, oduzimanju i konfiskaciji sredstava stečenih krivičnim djelom, potpisanoj 8. novembra 1990. godine u Strazburu;

(f) 'trgovina opojnim drogama' znači krivična djela pobrojana u članu 3, stav 1 Konvencije UN od 20. decembra 1988. godine protiv nezakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim supstancama i odredbama kojima se ta Konvencija mijenja ili dopunjuje.

Oblike kriminala iz člana 4 i u ovom aneksu procjenjuju nadležni organi u skladu sa zakonodavstvom država.

Prilog II - Nadležni organi i nacionalna kontakt tačka

Za nacionalnu kontakt tačku, koja će biti centralna kontakt tačka između Europol i drugih nadležnih organa Crne Gore, ovim putem određuje se

Odsjek za međunarodnu policijsku saradnju, Uprava policije, Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Nadležni organi u Crnoj Gori odgovorni u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom za sprječavanje i borbu protiv krivičnih djela iz člana 3, stav 1 ovog sporazuma su:

1. Uprava policije, Ministarstvo unutrašnjih poslova,
2. Uprava carina,
3. Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma,
4. Poreska uprava, i
5. Državno tužilaštvo.

**Agreement
on Operational and Strategic Cooperation
between Montenegro and the European Police Office**

Montenegro

and

the European Police Office (hereafter referred to as "the Contracting Parties")

Aware of the urgent problems arising from international organised crime, especially terrorism, and other forms of serious crime,

Considering that the Europol Management Board has, following the inclusion of Montenegro in the Council Decision of 30 November 2009 determining the list of third States and organisations with which Europol shall conclude agreements, given the European Police Office (hereafter referred to as "Europol") the authorisation to enter into negotiations on a cooperation agreement with Montenegro on 9 October 2013,

Considering that the Council of the European Union has on 16 June 2014 given Europol the authorisation to agree to the present Agreement between Montenegro and Europol,

Respectful of Europol's obligations under the Charter of Fundamental Rights of the European Union,

Have agreed as follows:

**Article 1
Purpose**

The purpose of this Agreement is to establish cooperative relations between Europol and Montenegro in order to support the Member States of the European Union and Montenegro in preventing and combating organised crime, terrorism and other forms of international crime in the areas of crime referred to in Article 3, in particular through the exchange of information between Europol and Montenegro.

**Article 2
Definitions**

For the purpose of this Agreement:

- a) "Europol Council Decision" shall mean the Council Decision of 6 April 2009 establishing the European Police Office (Europol), OJ L 121, 15.5.2009;
- b) "personal data" means any data relating to an identified or identifiable natural person: an identifiable person is one who can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an identification number or to one or more factors specific to his physical, physiological, mental, economic, cultural or social identity;
- c) "processing of personal data" (hereafter referred to as "processing") means any operation or set of operations which is performed upon personal data, whether or not by automatic means, such as collection, recording, organisation, storage, adaptation or alteration, retrieval, consultation, use, disclosure by transmission,

dissemination or otherwise making available, alignment or combination, blocking, erasure or destruction;

d) "information" means personal and non-personal data.

Chapter I - Scope

Article 3 Areas of crime

1. The co-operation as established in this Agreement shall relate to all areas of crime within Europol's mandate as listed in Annex 1, including related criminal offences.
2. Related criminal offences shall be the criminal offences committed in order to procure the means of perpetrating the criminal acts referred to in paragraph 1, criminal offences committed in order to facilitate or carry out such acts, and criminal offences committed to ensure the impunity of such acts.
3. Where Europol's mandate as listed in Annex 1 is changed in any way, Europol will, from the date when the change to Europol's mandate enters into force, suggest the applicability of this Agreement in relation to the new mandate to Montenegro in writing in accordance with Article 25.

Article 4 Areas of cooperation

The cooperation may, additional to the exchange of information, in accordance with the tasks of Europol as outlined in the Europol Council Decision, in particular include the exchange of specialist knowledge, general situation reports, results of strategic analysis, information on criminal investigation procedures, information on crime prevention methods, participation in training activities as well as providing advice and support in individual criminal investigations

Article 5 Relation to other international instruments

This Agreement shall not prejudice or otherwise affect or impact upon the legal provisions with regard to the exchange of information foreseen by any Mutual Legal Assistance Treaty, any other cooperation agreement or arrangement, or working law enforcement relationship for the exchange of information between Montenegro and any Member State of the European Union.

Chapter II - Mode of cooperation

Article 6 National contact point

1. Montenegro designates a national contact point to act as the central point of contact between Europol and other competent authorities of Montenegro.

2. The exchange of information between Europol and Montenegro as specified in this Agreement shall take place between Europol and the national contact point. This does not preclude however, direct exchanges of information between Europol and the competent authorities as defined in Article 7, if considered appropriate by both parties. Information exchanged through such contact shall be copied to the national contact point.
3. The national contact point will also be the central point of contact in respect of review, correction and/or deletion of personal data as mentioned in Article 14.
4. The national contact point shall equally be the central point of contact for the transmission of personal data from private parties established within Montenegro, as well as for information from private persons residing in Montenegro, to Europol.
5. Montenegro shall ensure the possibility for the national contact point to enable information exchange on a 24-hour basis. The national contact point shall ensure that information can be exchanged without delay with the competent authorities mentioned in Article 7.
6. The national contact point for Montenegro is designated in Annex 2.

Article 7 Competent authorities

1. Competent authorities are all public bodies existing in Montenegro responsible under national law for preventing and combating criminal offences. They are listed in Annex 2 to this Agreement.
2. Without prejudice to Article 11, the transmission of information by Europol to Montenegro and transmission within Montenegro shall be restricted to the mentioned competent authorities.

Article 8 Consultations and closer cooperation

1. The Parties agree that to further the cooperation and enhance as well as monitor the development of the provisions of this Agreement, regular exchanges, as appropriate, are integral. Specifically:
 - a. High level meetings between Europol and the competent authorities of Montenegro shall take place regularly to discuss issues relating to this Agreement and the cooperation in general.
 - b. A representative of the national contact point and Europol shall consult each other regularly on policy issues and matters of common interest for the purpose of realising their objectives and coordinating their respective activities.
 - c. A representative of the national contact point may be invited to attend the meetings of the Heads of Europol National Units.

2. When appropriate, consultation shall be arranged at the required level between representatives of the competent authorities of Montenegro and Europol, responsible for the areas of criminality to which this Agreement applies, to agree upon the most effective way in which to organise their particular activities.

Article 9 Liaison officers

1. The Parties agree to enhance the cooperation as laid down in this Agreement through the secondment of liaison officer(s) of Montenegro. Europol may at its own discretion, equally consider the secondment of liaison officer(s) to Montenegro.
2. The liaison officers' tasks, rights and obligations, their number, and the costs involved, shall be governed by an exchange of letters.
3. The seconding authority shall ensure that its liaison officers have speedy and, where technically feasible, direct access to data stored in the national databases necessary for them to fulfil their respective tasks.
4. Europol will as far as possible assist Montenegro in respect of concluding an agreement with the Kingdom of the Netherlands concerning the privileges and immunities enjoyed by Montenegro's seconded liaison officers. Within the territory of Montenegro a Europol liaison officer will enjoy the same privileges and immunities as those accorded by Montenegro to members, having comparable rank, of staff of diplomatic missions established in Montenegro.

Chapter III - Information exchange

Article 10 General provisions

1. Exchange of information between the Parties shall only take place for the purpose of and in accordance with the provisions of this Agreement.
2. The transmission of personal data and classified information by Europol must be necessary in individual cases for the purpose of preventing or combating the criminal offences referred to in Article 3.
3. Parties shall only supply information to each other which was collected, stored and transmitted in accordance with their respective legal framework and has not been manifestly obtained in violation of human rights. In this context Europol will in particular be bound by Article 20(4) of the Council Decision of 30 November 2009 adopting the implementing rules governing Europol's relations with partners including the exchange of personal data and classified information.
4. Individuals shall have the right to access the information related to them transmitted on the basis of the present Agreement, and to have such information checked, corrected or deleted. In cases where this right is exercised, the transmitting Party will be consulted before a final decision on the request is taken.

5. Requests for public access to information transmitted on the basis of the present Agreement shall be submitted to the transmitting Party for their advice as soon as possible. The concerned information shall not be disclosed should the transmitting Party object to it.

Article 11
Transmission of personal data

1. Requests from the Parties for personal data must be accompanied by an indication of the purpose and reason for it.
2. In the absence of an indication as mentioned in paragraph 1, the Parties are not permitted to transmit personal data.
3. The Parties shall indicate at the moment of transmission of the personal data or before, the purpose for which the data were transmitted, and any restriction on its use, deletion or destruction, including possible access restrictions in general or specific terms. Where the need for such restrictions becomes apparent after the supply, Parties shall inform of such restrictions at a later stage.
4. The Parties shall determine without undue delay, no later than six months after receipt, if and to what extent the personal data which have been supplied are necessary for the purpose for which they were supplied and inform the transmitting Party thereof. The personal data must be deleted when the data is not necessary for the purpose for which they were transmitted.
5. The Parties are only permitted to transmit personal data revealing racial or ethnic origin, political opinions or religious or philosophical beliefs, or trade union membership and data concerning a person's health or sexual life if strictly necessary.
6. Europol shall keep a record of all communications of personal data under this article and of the grounds for such communications.

Article 12
Use of the information

1. Information if transmitted with a purpose may be used only for the purpose for which it was transmitted and any restriction on its use, deletion or destruction, including possible access restrictions in general or specific terms must be respected by the Parties.
2. Use of information for a different purpose than the purpose for which the information was transmitted must be authorised by the transmitting Party.

Article 13
Onward transmission of the information received

1. Onward transmission of the information received by Montenegro shall be restricted to the competent authorities of Montenegro mentioned in Article 7 and shall take place under the same conditions as those applying to the original transmission. Any other onward transmission, including to third States and international organisations, must be consented to by Europol.

2. Onward transmission of the information received by Europol shall be restricted to the authorities responsible in the Member States of European Union for preventing and combating criminal offences and shall take place under the same conditions as those applying to the original transmission. Any other onward transmission, including to third States or international organisations must be consented to by Montenegro.

Article 14

Storage, review, correction and deletion of personal data

1. The Parties shall retain personal data only as long as it is necessary for the purpose for which it was transmitted. The need for continued storage shall be reviewed no later than three years after the transmission. During the review, the Parties may decide on the continued storage of data until the following review which shall take place after another period of three years if that is still necessary for the performance of its tasks. If no decision is taken on the continued storage of data, those data shall be deleted automatically.
2. Where a Party has reason to believe that personal data previously transmitted by it is incorrect, inaccurate, no longer up to date or should not have been transmitted, it shall inform the other Party, which shall correct or delete the personal data, and provide notification thereof.
3. Where a Party has reason to believe that personal data previously received by it is incorrect, inaccurate, no longer up to date or should not have been transmitted, it shall inform the other Party, which shall provide its position on the matter.
4. In the event that Europol is notified of the correction or deletion of data received from Montenegro, it may nonetheless decide not to delete the information if it, based on the information in its files that is more extensive than that possessed by Montenegro, has further need to process that information. Europol shall inform Montenegro of the continued storage of such information.

Article 15

Assessment of the source and of the information

1. When information is supplied by the Parties on the basis of this Agreement, the source of the information shall be indicated as far as possible on the basis of the following criteria:
 - a. Where there is no doubt of the authenticity, trustworthiness and competence of the source, or if the information is supplied by a source who, in the past, has proved to be reliable in all instances;
 - b. Source from whom information received has in most instances proved to be reliable;
 - c. Source from whom information received has in most instances proved to be unreliable;
 - X. The reliability of the source cannot be assessed.
2. When information is supplied by the Parties on the basis of this Agreement, the reliability of the information shall be indicated as far as possible on the basis of the following criteria:

1. Information whose accuracy is not in doubt;
 2. Information known personally to the source but not known personally to the official passing it on;
 3. Information not known personally to the source but corroborated by other information already recorded;
 4. Information which is not known personally to the source and cannot be corroborated.
3. If either of the Parties, on the basis of information already in its possession, comes to the conclusion that the assessment of information supplied by the other Party needs correction, it shall inform the other Party and attempt to agree on an amendment to the assessment. Neither of the Parties shall change the assessment of information received without such agreement.
 4. If a Party receives information without an assessment, it shall attempt as far as possible and in agreement with the transmitting Party to assess the reliability of the source or the information on the basis of information already in its possession.
 5. The Parties may agree in general terms on the assessment of specified types of information and specified sources, which shall be laid down in a Memorandum of Understanding between Montenegro and Europol. If information has been supplied on the basis of such general agreements, this shall be noted with the information.
 6. If no reliable assessment can be made, or no agreement in general terms exists, the information shall be evaluated as at paragraph 1 (X) and paragraph 2 (4) above.

Article 16 Data security

The Parties shall ensure that the information exchanged or received are protected through technical and organisational measures. Such measures shall only be necessary where the effort they involve is proportionate to the objective they are designed to achieve in terms of protection, and will be designed to:

- 1) deny unauthorised persons access to data processing equipment used for processing personal data (equipment access control),
- 2) prevent the unauthorised reading, copying, modification or removal of data media (data media control),
- 3) prevent the unauthorised input of personal data and the unauthorised inspection, modification or deletion of stored personal data (storage control),
- 4) prevent the use of automated data- processing systems by unauthorised persons using data- communication equipment (user control),
- 5) ensure that persons authorised to use an automated data- processing system have access only to the personal data covered by their access authorisation (data access control),
- 6) ensure that it is possible to verify and establish to which bodies personal data may be or have been transmitted using data communication equipment (communication control),
- 7) ensure that it is possible to verify and establish which personal data have been input into automated data-processing systems and when and by whom the personal data were input (input control),

- 8) prevent the unauthorised reading, copying, modification or deletion of personal data during transfers of personal data or during transportation of data media (transport control),
- 9) ensure that installed systems may, in the event of interruption, be restored immediately (recovery),
- 10) ensure that the functions of the system perform without fault, that the appearance of faults in the functions is immediately reported (reliability) and that stored personal data cannot be corrupted by system malfunctions (integrity).

Chapter IV - Other forms of cooperation

Article 17

Association to analysis groups

1. Europol may invite experts from Montenegro to be associated with the activities of an analysis group, and, under the conditions outlined in Article 14(8) of the Europol Council Decision conclude an association agreement for this purpose.
2. These association agreements will in particular permit the associated experts to:
 - a. attend analysis group meetings, and
 - b. be informed by Europol, upon request, of the development of the concerned analysis work file, and
 - c. receive analysis results which concern Montenegro, respecting the conditions of Articles 19(2) and 24(1) of the Europol Decision, and in compliance with the provisions of this Agreement.

Article 18

Participation in joint investigation teams

Montenegro and Europol shall offer each other support in the facilitation of the setting up and operation of joint investigation teams.

Chapter V – Confidentiality of information

Article 19

Principles of security and confidentiality

Each Party shall:

1. protect and safeguard unclassified information subject to this Agreement and the Memorandum of Understanding referred to in Article 20, with the exception of information which is expressly marked or is clearly recognisable as being public information, by various measures including the obligation of discretion and confidentiality, limiting access to authorised personnel and general technical and procedural measures;
2. protect and safeguard classified information subject to this Agreement and the Memorandum of Understanding referred to in Article 20.
3. ensure that it has a security organisation, framework and measures in place. The Parties mutually accept and apply the basic principles and minimum standards implemented in their respective security systems and procedures to ensure that

at least an equivalent level of protection is granted for classified information subject to this Agreement.

4. ensure that the premises where information subject to this Agreement is kept have an appropriate level of physical security in accordance with the respective legal framework of the Party.
5. ensure that access to and possession of information is restricted to those persons who by reason of their duties or obligations need to be acquainted with such information or need to handle it.
6. ensure that all persons who, in the conduct of their official duties require access or whose duties or functions may afford access to classified information shall be subject to a basic security screening in accordance with the respective legal framework of the Party.
7. be responsible for the choice of the appropriate classification level for information supplied to the other Party.
8. ensure that classified information subject to this Agreement keeps the classification level given to it by the originating Party. The receiving Party shall protect and safeguard the classified information according to its legal framework for the protection of classified information holding an equivalent classification level.
9. not use or permit the use of classified information subject to this Agreement except for the purposes and within any limitations stated by or on behalf of the originator, without the written consent of the originator;
10. not disclose or permit the disclosure of classified information subject to this Agreement to third parties, without the prior written consent of the originator.

Article 20

Memorandum of Understanding on Confidentiality and Information Assurance

The protection of the information exchanged between the Parties, shall be regulated in a Memorandum of Understanding on Confidentiality and Information Assurance agreed between the Parties implementing the principles outlined in this Chapter. Such Memorandum shall include in particular provisions on the Parties' security organisation, education and training, standards of security screening, table of equivalence, handling of classified information and values of information assurance. Exchange of classified information is conditional upon the conclusion of the Memorandum of Understanding on Confidentiality and Information Assurance.

Chapter VI - Disputes and liability

Article 21 Liability

1. The Parties shall be liable, in accordance with their respective legal frameworks, for any damage caused to an individual as a result of legal or factual errors in information exchanged. In order to avoid its liability under their respective legal frameworks vis-à-vis an injured party, neither Party may plead that the other had transmitted inaccurate information.

2. If these legal or factual errors occurred as a result of information erroneously communicated or of failure on the part of the other Party to comply with their obligations, they shall be bound to repay, on request, any amounts paid as compensation under paragraph 1 above, unless the information was used by the other Party in breach of this Agreement.
3. The Parties shall not require each other to pay for punitive or non-compensatory damages under paragraphs 2 and 3 above.

Article 22 Settlement of disputes

1. All disputes which may emerge in connection with the interpretation or application of the present Agreement shall be settled by means of consultations and negotiations between representatives of the Parties.
2. In the event of serious failings of either Party to comply with the provisions of this Agreement, or a Party is of the view that such a failing may occur in the near future, either Party may suspend the application of this Agreement temporarily, pending the application of paragraph 1. Obligations inherent upon the Parties under the Agreement will nonetheless remain in force.

Chapter VII - Final provisions

Article 23 Secure communication line

1. The establishment, implementation and operation of a secure communication line for the purpose of exchange of information between Europol and Montenegro are regulated in a Memorandum of Understanding agreed between the Parties.
2. The costs of the establishment of the secure communication line shall be paid by Europol whereas the monthly running costs shall be shared between the Parties in proportions specified in the Memorandum of Understanding.
3. Without prejudice to Article 21 a Party shall be liable for damage caused to the other Party as a result of wrongful actions relating to the establishment, the implementation or the operation of the secure communication line.
4. Any dispute between the Parties concerning the interpretation or application of provisions relating to the establishment, implementation and operation of a secure communication line shall be settled in accordance with Article 22.

Article 24 Expenses

The Parties shall bear their own expenses which arise in the course of implementation of the present Agreement, unless otherwise stipulated in this Agreement.

Article 25
Amendments and supplements

1. This Agreement may be amended in writing, at any time by mutual consent between the Parties. Any amendments must receive the approval by the Council of the European Union.
2. The Annexes to this Agreement, as well as the provisions of Article 3 (3) may be amended through an Exchange of Notes between the Parties.
3. For Europol, without prejudice to paragraph 1, amendments to the Annexes of this Agreement may be agreed upon without the approval of the Council of the European Union. For Montenegro, amendments to the Annexes of this Agreement may be agreed upon without the approval of the Parliament of Montenegro.
4. The Parties shall enter into consultations with respect to the amendment of this Agreement or its Annexes at the request of either of them.

Article 26
Entry into force and validity

This Agreement shall enter into force on the date on which Europol notifies Montenegro in writing through diplomatic channels that it has received and accepted notification of Montenegro that its internal ratification process has completed.

Article 27
Termination of the Strategic cooperation agreement

The Strategic cooperation agreement signed between Montenegro and Europol on 19 September 2008 will be terminated upon entry into force of this Agreement. The conditions applicable to, as well as the validity, of information exchanged on the basis of the Strategic cooperation agreement shall remain.

Article 28
Termination of the Agreement

1. This Agreement may be terminated in writing by either of the Parties with three months' notice.
2. In case of termination, the Parties shall reach agreement on the continued use and storage of the information that has already been communicated between them. If no agreement is reached, either of the two Parties is entitled to require that the information which it has communicated be destroyed or returned to the transmitting Party.
3. Without prejudice to paragraph 1, conditions applicable to exchanged information shall remain.

Done at The Hague, on the 29th of September 2014 in duplicate in the Montenegrin and English languages, each text being equally authentic.

For **Montenegro**
Raško Konjević
Minister of the Interior

For the **European Police Office**
Rob Wainwright
Director

Annex I – Areas of crime

Europol's competence shall cover organised crime, terrorism and other forms of serious crime, listed below, affecting two or more Member States in such a way as to require a common approach by the Member States owing to the scale, significance and consequences of the offences.

The other forms of serious crime mentioned shall be:

- unlawful drug trafficking,
- illegal money-laundering activities,
- crime connected with nuclear and radioactive substances,
- illegal immigrant smuggling,
- trafficking in human beings,
- motor vehicle crime,
- murder, grievous bodily injury,
- illicit trade in human organs and tissue,
- kidnapping, illegal restraint and hostage taking,
- racism and xenophobia,
- organised robbery,
- illicit trafficking in cultural goods, including antiquities and works of art,
- swindling and fraud,
- racketeering and extortion,
- counterfeiting and product piracy,
- forgery of administrative documents and trafficking therein,
- forgery of money and means of payment,
- computer crime,
- corruption,
- illicit trafficking in arms, ammunition and explosives,
- illicit trafficking in endangered animal species,
- illicit trafficking in endangered plant species and varieties,
- environmental crime,
- illicit trafficking in hormonal substances and other growth promoters.

With regard to the forms of crime listed above, for the purposes of this Agreement:

(a) 'crime connected with nuclear and radioactive substances' means the criminal offences listed in Article 7 (1) of the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material, signed at Vienna and New York on 3 March 1980, and relating to the nuclear and/or radioactive materials defined in Article 197 of the Treaty establishing the European Atomic Community and in Council Directive 96/29/Euratom of 13 May 1996 laying down basic safety standards for the protection of the health of workers and the general public against the dangers arising from ionizing radiation²;

² OJ L 159, 29.6.1996, p. 1.

(b) 'illegal immigrant smuggling' means activities intended deliberately to facilitate, for financial gain, the entry into, residence or employment in the territory of the Member States, contrary to the rules and conditions applicable in the Member States;

(c) 'trafficking in human beings' means the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by means of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability or of the giving or receiving of payments or benefits to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include, as a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, the production, sale or distribution of child-pornography material, forced labour or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs;

(d) 'motor vehicle crime' means the theft or misappropriation of motor vehicles, lorries, semi-trailers, the loads of lorries or semi-trailers, buses, motorcycles, caravans and agricultural vehicles, works vehicles and the spare parts for such vehicles, and the receiving and concealing of such objects;

(e) 'illegal money-laundering activities' means the criminal offences listed in Article 6(1) to (3) of the Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime, signed in Strasbourg on 8 November 1990;

(f) 'unlawful drug trafficking' means the criminal offences listed in Article 3(1) of the United Nations Convention of 20 December 1988 against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances and in the provisions amending or replacing that Convention.

The forms of crime referred to in Article 4 and in this Annex shall be assessed by the competent authorities in accordance with the law of the States.

Annex II - Competent authorities and national contact point

The national contact point for Montenegro, to act as the central point of contact between Europol and other competent authorities of Montenegro is hereby designated as

The Division for International Police Cooperation, Police Directorate, Ministry of Interior

The competent authorities in Montenegro responsible under national law for preventing and combating the criminal offences referred to in Article 3(1) of this Agreement are:

1. Police Directorate, Ministry of Interior
2. Customs Administration
3. Administration for Prevention of Money Laundering and Financing of Terrorism
4. Tax Administration
5. State Prosecutor`s Office

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori".

Broj 24-2/14-6/4
EPA 698 XXV
Podgorica, 26. februar 2015. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 25. SAZIVA

 PREDSJEDNIK
Ranko Krivokapić